

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Gotlands län

Juni 2018

Ett samarbete mellan:

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Innehåll

Om Småföretagsbarometern	3
<i>Nettotal och konjunkturindikatorn</i>	3
Näringslivsstrukturen på Gotland	5
<i>Näringslivet på Gotland</i>	5
Småföretagsbarometern – Gotland.....	7
<i>Konjunkturindikatorn</i>	7
<i>Sysselsättning</i>	10
<i>Orderingång</i>	11
<i>Tackat nej till order</i>	12
<i>Omsättning</i>	13
<i>Lönsamhetsutvecklingen</i>	14
<i>Företagens prisförväntningar</i>	14
Expansionsutsikter och hinder för expansion	15
Slutsatser och policyförslag	18

Om Småföretagsbarometern

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande 12 månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Swedbank och
Sparbankerna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a) Ja/nej
- b) Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalen för *sysselsättning, orderingång och omsättning*. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget på Gotland

- **Småföretagskonjunkturen** på Gotland har mattats av sedan 2017 års mätning, och placerar Gotlands konjunkturutveckling på en lägre nivå än riksgenomsnittet. Företagens förväntningar i fjolårets rapport blev således inte infriade, då företagen trodde på en ökad tillväxt i konjunkturen. Företagen på Gotland förväntar sig en fortsatt avmattning i konjunkturen under de kommande 12 månaderna.
- Efter en minskning i **sysselsättningstillväxten** 2016 ser vi en fortsatt ökning i Gotlands sysselsättningstillväxt för andra året i rad, till skillnad från riksgenomsnittet som haft en oförändrad sysselsättningsutveckling på Gotland de senaste 12 månaderna. Prognosen för 12 månader framåt är att sysselsättningstillväxten mattas av till fjolårets nivå.
- **Orderingången** för länets småföretag har utvecklats mycket positivt sedan 2013, men under det senaste året har utvecklingen mattats av. Tillväxttakten i orderingången ligger nu under riksgenomsnittet. Förväntningarna på de kommande 12 månaderna är likt riksgenomsnittet försiktiga, med en marginell ökning i tillväxttakten.
- **Omsättningstillväxten** på Gotland har mattats av sedan i fjol. Nivån är densamma som för riksgenomsnittet, men prognosen inför det kommande året är däremot mindre positiv och omsättningstillväxten förväntas minska hos de gotländska företagen.
- **Tillväxten i lönsamhet** för företagen på Gotland har minskat kraftigt sedan i fjol. Företagen ser däremot en god prognos för lönsamhetstillväxten under de kommande 12 månaderna.
- Företagen på Gotland ser mindre positivt på **möjligheterna att växa** framöver jämfört med riksgenomsnittet. 61 procent av företagen på Gotland ser goda expansionsmöjligheter, jämfört med riksgenomsnittet på 70 procent.
- Svårigheterna att hitta lämplig arbetskraft är fortsatt det **största tillväxthindret** för Gotlands småföretag. Var fjärde småföretagare uppger detta som främsta hinder. Vidare är tuff konkurrens samt lagar och myndighetsregler upplevda tillväxthinder hos företagen på Gotland.

Näringslivsstrukturen på Gotland

Inledningen av 2018 präglas av en fortsatt god konjunkturutveckling för de svenska småföretagen med en fortsatt vilja att anställa och expandera. En bidragande faktor är konjunkturutvecklingen i omvärlden och i Europa vilket driver på den svenska exporten. Inte minst OECD-länderna har haft en stark tillväxt i industriproduktionen under det gångna året. För första gången på drygt tio år är dessutom hela Europa i en relativt stark tillväxt samtidigt. Flera av de tidigare östeuropeiska länderna visar mycket starka ökningar av bruttonationalprodukten, BNP.

Den svenska exporten och konjunkturutvecklingen drivs också på av en svag krona. Samtidigt som den svaga kronan gynnar exportföretagen utmanas många importerande företag med fallande marginaler, i synnerhet inom detaljhandeln där möjligheterna att höja priserna ut mot konsument ofta är begränsade.

Näringslivets investeringar ökar också i takt med kapacitetsutnyttjandet. Den positiva bilden har återkommande bekräftats av en fortsatt optimism hos företagen, även om allt fler tecken tyder på att högt ställda förväntningar om konjunkturutvecklingen inte har införlivats. Allt fler företag upplever också att det är svårt att finna lämplig kompetens och bristen på arbetskraft är stor i en rad branscher. Trots detta har vi sett relativt begränsade löneökningarna och inflationen har inte stadigt nått upp till målnivån på 2 procent.

Svårigheter för växande företag att rekrytera och anställa är ett betydande tillväxthinder för småföretagen samtidigt som kostnaderna för att anställa är höga relativt våra konkurrentländer. Om kompetensförsörjningen, som det ser ut, fortsätter att dämpa företagets tillväxtmöjligheter så riskerar det leda till att konjunkturläget mattas av.¹

Förändrade amorteringsregler kombinerat med osäkerhet gällande ränteutvecklingen och bristen på lämplig arbetskraft i byggsektorn har också bidragit till att bostadsmarknaden har kylts av något, i synnerhet i storstadsregionerna. Att internationella investerare börjar bli bekymrade för den svenska bostadsmarknaden syns bland annat i värdet på kronan som har försvagats ordentligt den senaste tiden. Oro på bostadsmarknaden och en hastig inbromsning av bostadsbyggandet riskerar att få en negativ inverkan även på andra sektorer om investeringstakten hos företag och hushållen faller tillbaka.

Mycket tyder på att förväntningsbilden av konjunkturläget håller på att förändras.

Valåret 2018 riskerar att bli inledningen på en svagare konjunkturutveckling. Småföretagens vilja och möjligheter att expandera och anställa blir då än viktigare för att möta samhällsutmaningarna framöver. Oavsett konjunkturläge så är förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande avgörande för företagets långsiktiga tillväxt.

Näringslivet på Gotland

Gotland har en stark företagarkultur. Den har bidragit till att länet under de senaste åren vid flera tillfällen placerat sig i topp i jämförelse med andra län. Ett förbättrat företagsklimat är också en prioriterad fråga för Gotlands län i samverkan med näringslivet.

¹ Samtidigt som arbetslösheten har minskat så består tudelningen på arbetsmarknaden, inte minst arbetslöshetsgapet mellan inrikes och utrikes födda. Det tycks som att den svenska arbetsmarknadsmodellen är problematisk när det handlar om att skapa nya vägar in på arbetsmarknaden. Sverige har lägst andel låglönejobb i EU och den största skillnaden i sysselsättning mellan inrikes och utrikes födda enligt OECD. Se bl.a. OECD 2010.

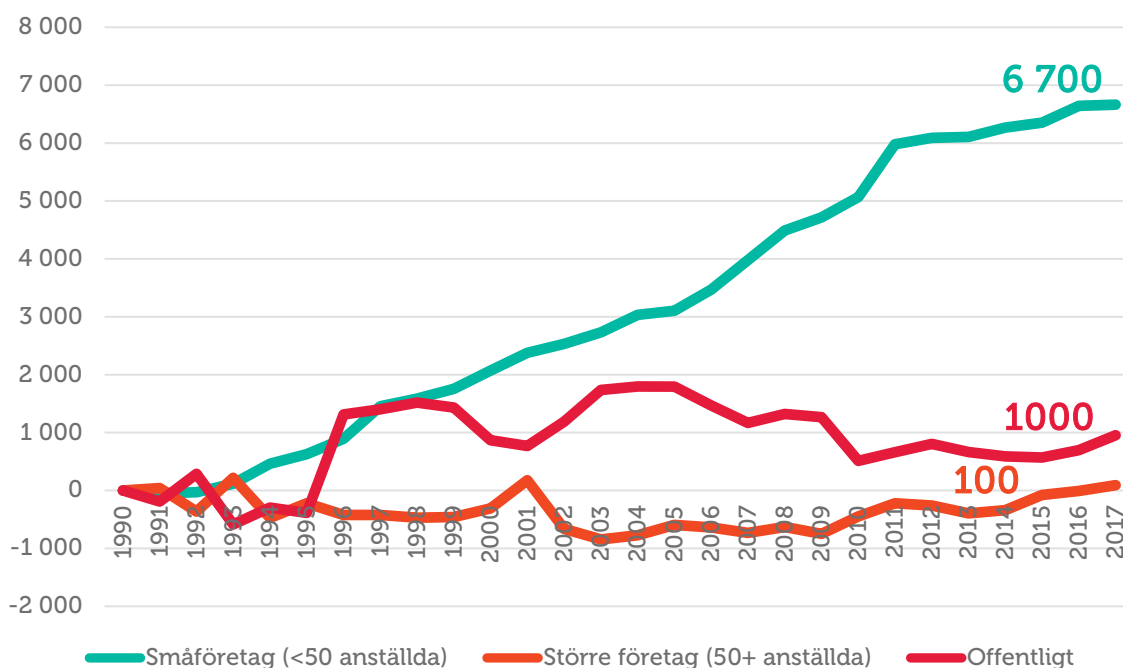
Näringslivet på Gotland består av företag verksamma inom en rad olika branscher. De har en relativt stor andel offentlig sektor och en hög andel sysselsatta inom jordbruket, kompletterat av en växande andel sysselsatta inom privata tjänster, ofta kopplade till den tilltagande besöksnäringen.

Vid 2015 års undersökning var konjunkturutvecklingen på Gotland en av de starkaste i landet. Under fjolåret var utvecklingen mindre positiv och i lägre takt än genomsnittet för riket.

Då Gotland är en ö utgör arbetsmarknaden och tillgången på kompetent arbetskraft en särskilt betydande utmaning. Den lokala näringslivspolitikerna måste verka för att få fler nya företag att etablera sig i regionen, även generations- och ägarskifte i befintliga företag är viktigt för näringslivsdynamiken. Gotland och Visbys attraktivitet som bostadsort och arbetsmarknadsregion är i detta avseende avgörande och förutsätter ett brett samarbete med näringsliv, kommuner och andra organisationer. Dialogen med och inom näringslivet är avgörande för att stärka näringslivets framtida förutsättningar.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, växande företagen som står för sysselsättningstillväxten på Gotland. Även om antalet sysselsatta också är relativt stort i den offentliga sektorn.

Figur 1 Tillväxt av jobb på Gotland sedan 1990 (källa: SCB)²

² Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

Småföretagsbarometern – Gotland

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

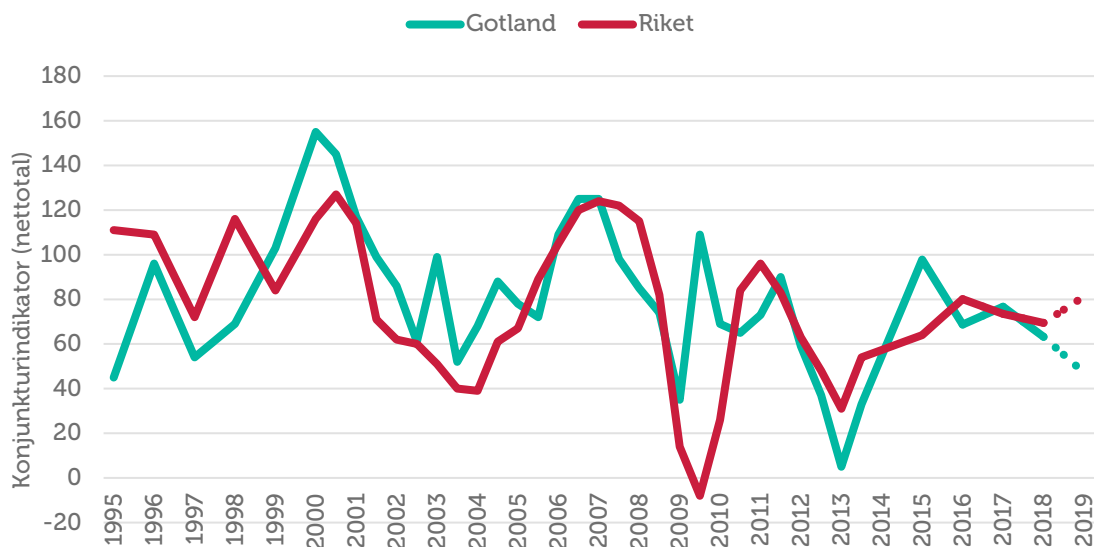
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Utvecklingen inom sysselsättning, orderingång och omsättning hos Gotlands småföretag kommer att redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera nettotalen för dessa tre faktorer får vi en konjunkturindikator för småföretagen på Gotland. I 2017 års mätning var konjunkturindikatorn för Gotland 77, jämfört med rikets indikator på 74. I årets mätning har den sammanvägda konjunkturindikatorn för Gotland minskat till 63 samtidigt som den även har fallit för riket som helhet till nettotalet 69.

Sammantaget kan det konstateras att konjunkturen för småföretagen på Gotland har utvecklats mycket väl sedan 2013. I årets mätning ser vi dock en avmattning i konjunkturen efter fjolårets återhämtning. Företagens förväntningar i fjolårets rapport blev därmed inte infriade, då företagen förväntade sig en ökad konjunkturindikator till ett nettotal över 100.

De gotländska företagen har en mindre positiv bild av tillväxtpotentialerna de kommande 12 månaderna än riket som helhet, med förväntningar om en fortsatt avmattad konjunkturindikator.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (netttotal) på Gotland och riket 1995-2018

Thomas Byström *Regionchef Företagarna Gotland*

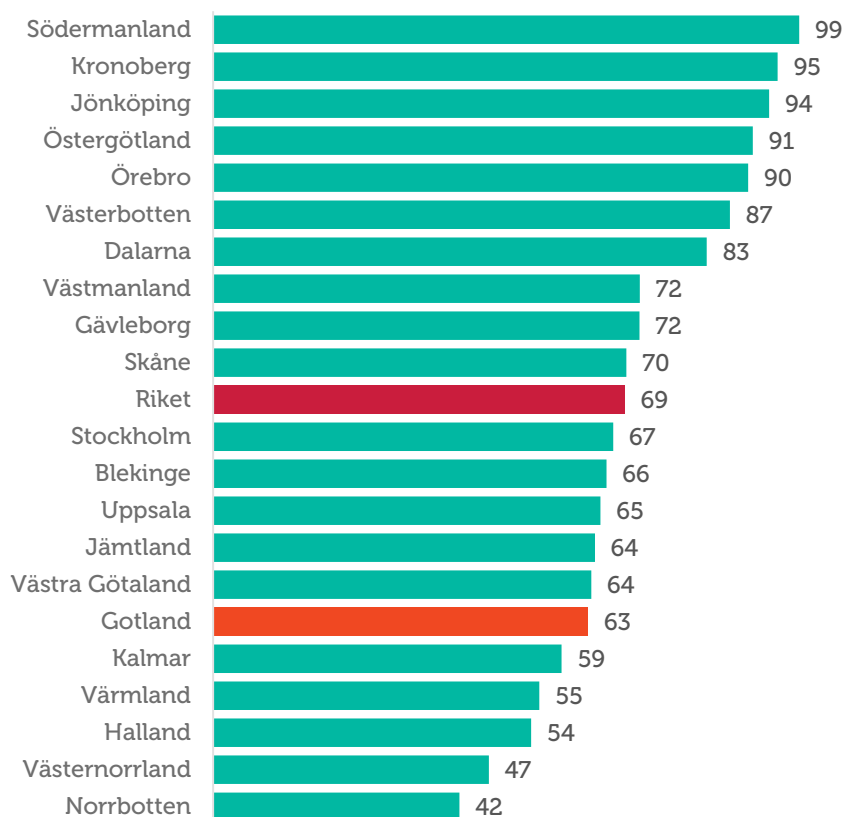
Efter förra årets uppgång nu Gotland tappat i den samlande konjunkturindikatorn gentemot riket. Det återspeglar sig i att företagen ser mer negativt på flera parametrar så som tex. ordergång och lönsamhet. Efter fjolårets uppgång gällande expansionsutsikter faller Gotland tyvärr tillbaka även här och placerar länet långt ner i listan på riksnivå.

Som hinder för tillväxt är svårigheten att hitta lämplig arbetskraft med rätt kompetens de största tillväxthindren. Ett faktum som de Gotländska företagen delar med de flesta andra regioner i landet.

Det som också fortfarande oroar och som vi också ofta möter i våra möten med medlemmar är rädslan för oförutsedda krav och ökade tillstånd och tillsyn. Detta är något som verkligen bör tas på allvar.

Trots att Gotland fallit tillbaka på många parametrar gentemot fjolårets mätning ser 61% av företagen goda möjligheter att växa under de kommande 12 månaderna. Det viktigaste för hjälpa dessa företag med deras tillväxt, är att säkra och underlätta för småföretagen när det gäller matchning mellan företagens kompetensbehov och jobsökande samt att utbildningar svarar mot företagen behov. Samt se över de höga arbetskraftskostnaderna som företagen upplever.

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (netttotal) 2016

Oskar Lindehejd, Kontorschef Swedbanks Gotland

Enligt Småföretagarbarometern är sysselsättningsgraden väldigt stark på Gotland vilket bekräftas av en låg arbetslöshet. Det syns också i det största tillväxthindret på Gotland vilket är svårigheten att hitta lämplig arbetskraft.

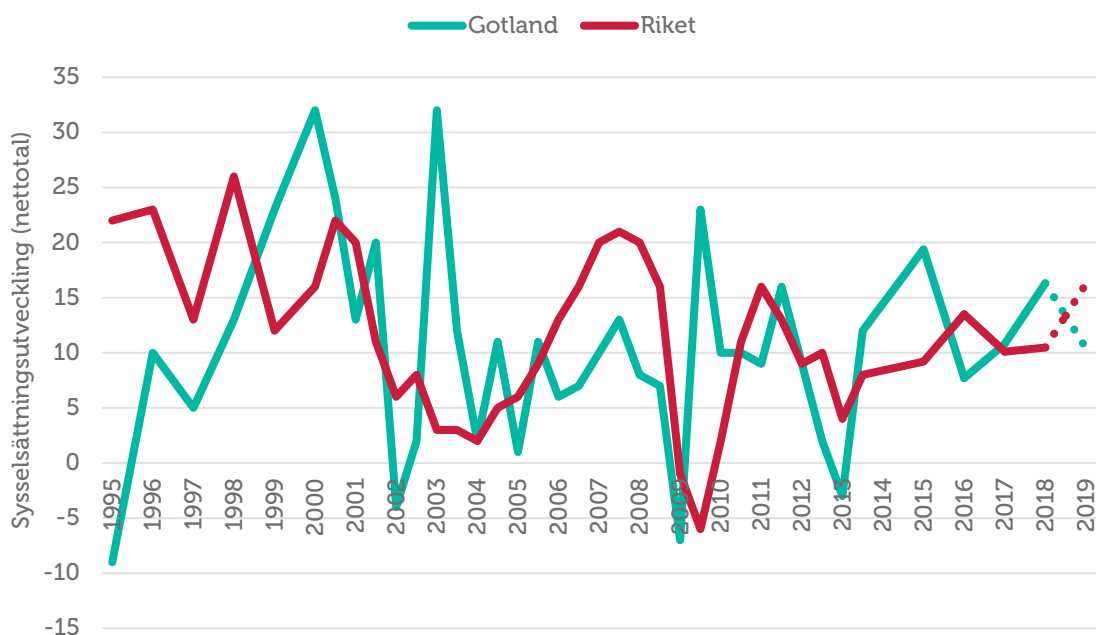
I Swedbank arbetar vi nära våra företagskunder på Gotland och kan känna igen utmaningarna som beskrivs i rapporten om att hitta lämplig arbetskraft. Vi får många förfrågningar om finansiering och betalningslösningar vilket vi samtidigt ser som ett tecken på att de gotländska företagen investerar och satsar för framtiden.

Sysselsättning

Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Totalt sett har 22 procent av småföretagarna på Gotland ökat sin personalstyrka medan 6 procent uppger att de har dragit ned på sin personal. Efter en kraftig minskning i sysselsättningstillväxten år 2016 återhämtade den sig i fjol och i årets mätning ser vi en fortsatt ökning i Gotlands sysselsättningstillväxt. Till skillnad från riskgenomsnittet som ligger oförändrat på ett netttotal om 10 har sysselsättningstillväxten på Gotland ökat från 11 till 16 under de senaste 12 månaderna. Prognosen för 12 månader framåt är att sysselsättningstillväxten mattas av till fjolårets nivå, jämfört med riksgenomsnittet som förväntas gå i motsatt riktning.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) på Gotland och riket 1995-2018

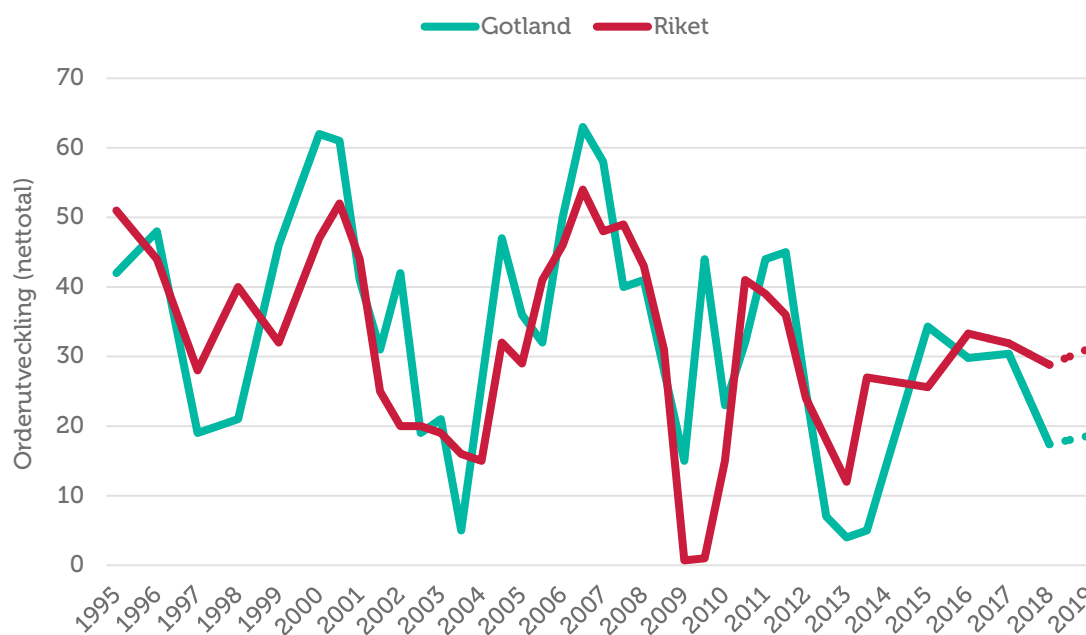

Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Orderingången för länets småföretag har utvecklats mycket positivt sedan 2013, men under det senaste året har utvecklingen mattats av. Tillväxttakten i orderingången, med nettotal 17, ligger nu under rikssnittet som har ett nettotal på 30. Sammantaget uppger 39 procent av småföretagen på Gotland en ökande orderingång, medan 21 procent anger en vikande. Andelen företag som uppger en vikande orderingång har ökat med 8 procentheter sedan fjolårets mätning. Förväntningarna på de kommande 12 månaderna är likt riksgenomsnittet försiktiga, med en ökning i tillväxttakten till ett nettotal på 19 för Gotlands företag.

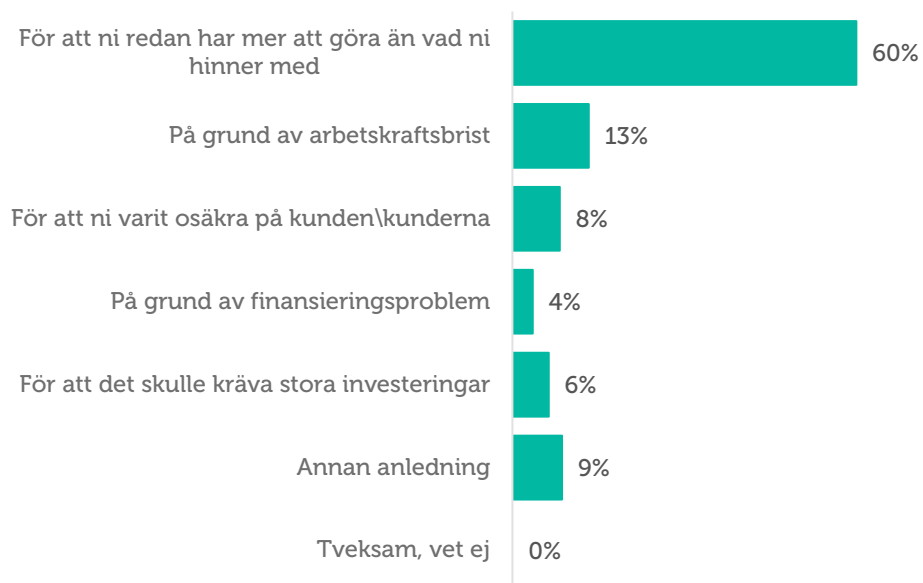
Figur 5 Orderutveckling (netttotal) på Gotland och riket 1995-2018

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag behöva tacka nej till order. Det senaste året har 32 procent av småföretagen på Gotland tvingats tacka nej till order, vilket är en lägre andel jämfört med fjolårets mätning då motsvarande andel var 43 procent. Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order en konsekvens av att de redan har mer att göra än vad de hinner med. Av de företag på Gotland som har tackat nej till order anger 60 procent detta som främsta anledning, vilket är en större andel än riksgenomsnittets 49 procent. För länet är det en lägre andel än i fjol, men istället ser vi att andelen företag som tackat nej till order på grund av arbetskraftsbrist ökat i årets mätning. Som vi kommer att redogöra för senare i texten upplever en stor andel företag på Gotland kompetensbrist som främsta tillväxthinder, vilket kan förklara varför arbetskraftsbristen i form av exempelvis kompetens- och matchningsproblematik upplevs som större i år än för ett år sedan.

Figur 6 Tackat nej till order

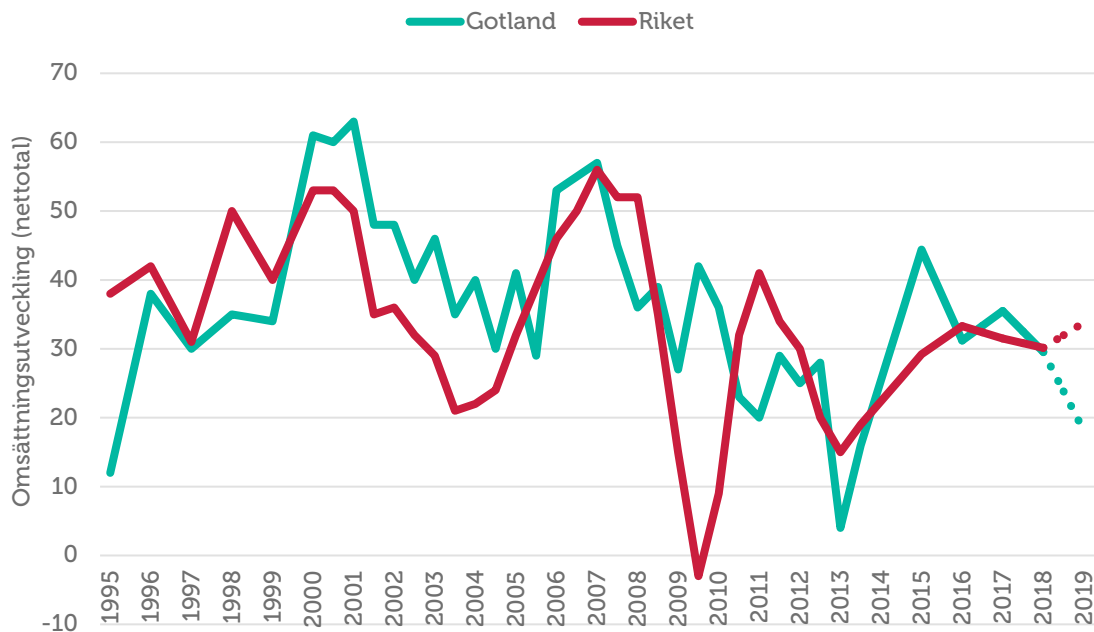
Omsättning

Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten på Gotland är fortsatt positiv men har mattats av och ligger i årets undersökning på nettotalet 30, jämfört med fjolårets 36. Nivån är densamma för Gotland som för riksgenomsnittet. Årets undersökning visar att omsättningen har ökat hos 48 procent av Gotlands småföretag samtidigt som den har minskat i 18 procent av företagen.

Prognosen inför kommande 12 månader är att tillväxttakten fortsätter att avta hos de gotländska företagen. 36 procent av företagen förväntar sig en ökning i omsättning samtidigt som 18 procent förväntar sig en minskning, vilket ger ett förväntat nettotal på 18.

Figur 7 Omsättningsutveckling (nettotalet) på Gotland och riket 1995-2018

Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter att växa genom investeringar och nyanställningar är delvis beroende av lönsamhetsutvecklingen. Tillväxten i lönsamhet för företagen på Gotland ökade kraftigt i fjol till ett netttotal på 31. 43 procent av företagen upplevde en ökad lönsamhet. I årets undersökning har andelen företag som haft förbättrad lönsamhet minskat till 24 procent samtidigt som nästan var femte företag uppger en försämrad lönsamhet. Detta ger länet ett netttotal på 5. Företagen ser däremot en god prognos för lönsamhetstillväxt under de kommande 12 månaderna, med en uppgång till ett netttotal på 19. Var tredje företag på Gotland tror på en ökad lönsamhet under året som kommer.

Rörelserna i lönsamheten avspeglar framför allt hur småföretagen påverkas av den internationella konjunkturen men också svängningar i den inhemska ekonomin.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) på Gotland och riket 2005-2018

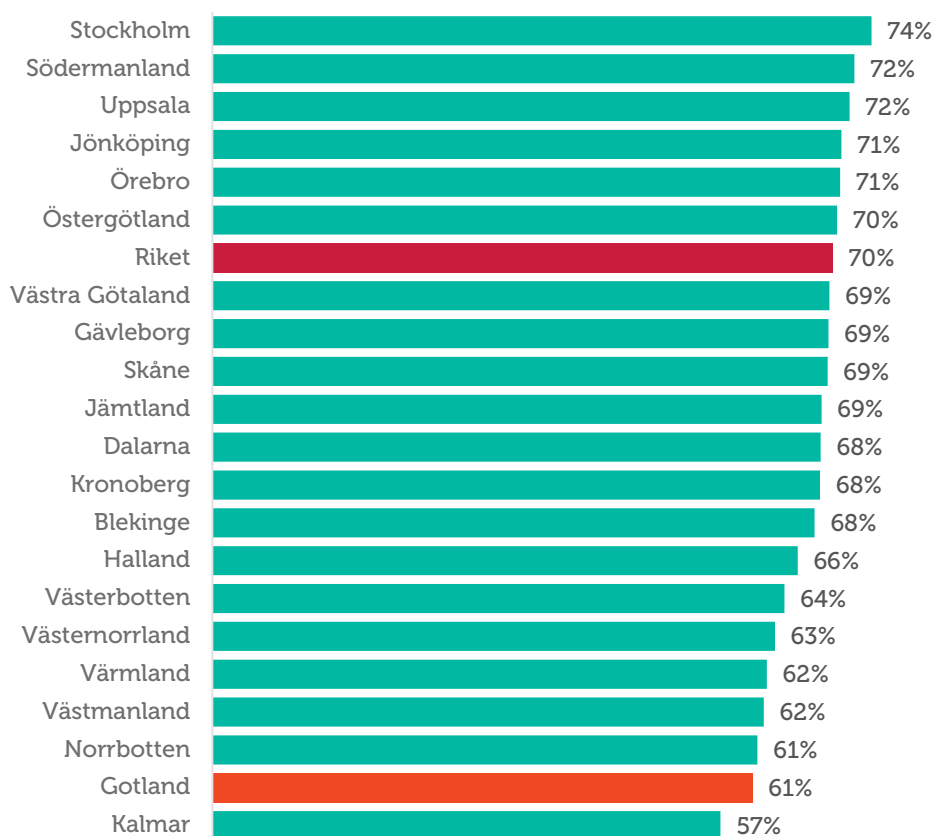
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prisförändringar ligger på liknande nivå som i fjol. Företagen på Gotland har något lägre förväntningar gällande prisutvecklingen än genomsnittet för riket. På Gotland tror 36 procent av företagen på prisökningar och 4 procent tror att försäljningspriserna kommer att minska under det kommande året. Nettotalet för länet är således 32 jämfört med riksgenomsnittet på 36.

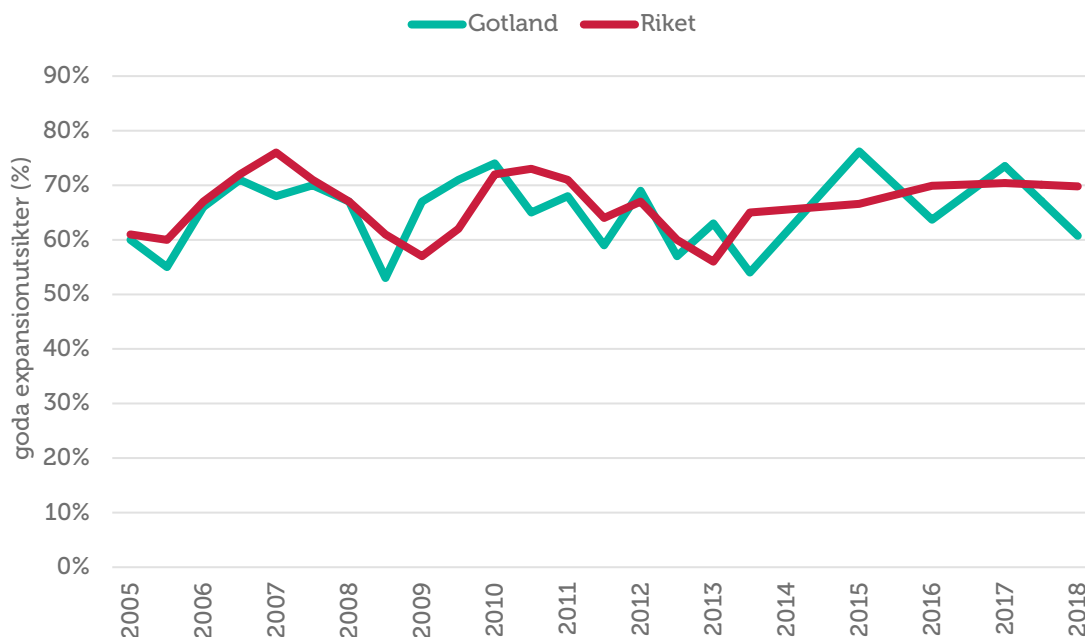
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Småföretagen på Gotland ser sämre möjligheter att växa framöver jämfört med genomsnittet för riket. I undersökningen 2017 upplevde företagen på Gotland bättre expansionsutsikter än riksgenomsnittet, efter en kraftig ökning från 64 till 74 procent. Denna återhämtning har nu stannat av, se figur 10. Av Gotlands småföretag ser 61 procent goda expansionsutsikter, vilket enligt tabellen nedan placerar länet i botten av listan. Motsvarande siffra för riket som helhet är 70 procent. På Gotland vill 9 av 10 företag växa.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2018

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) på Gotland och riket 2005-2018

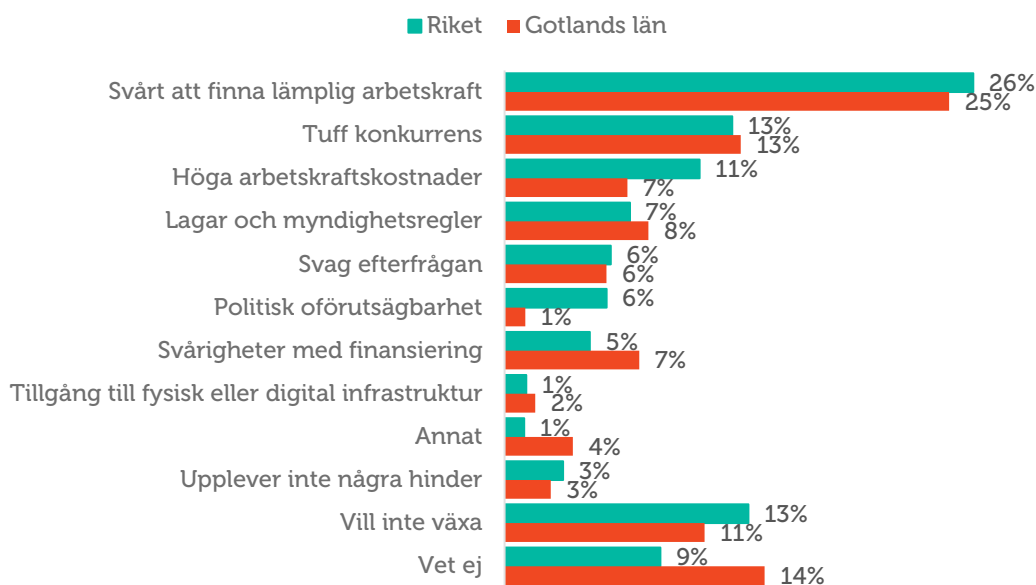

Svårigheter att hitta lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största tillväxthindret för Gotlands småföretag. Var fjärde småföretagare uppger detta som största hinder. Problemen kring kompetensbrist och matchning på den gotländska arbetsmarknaden fortsätter att vara betydande. s

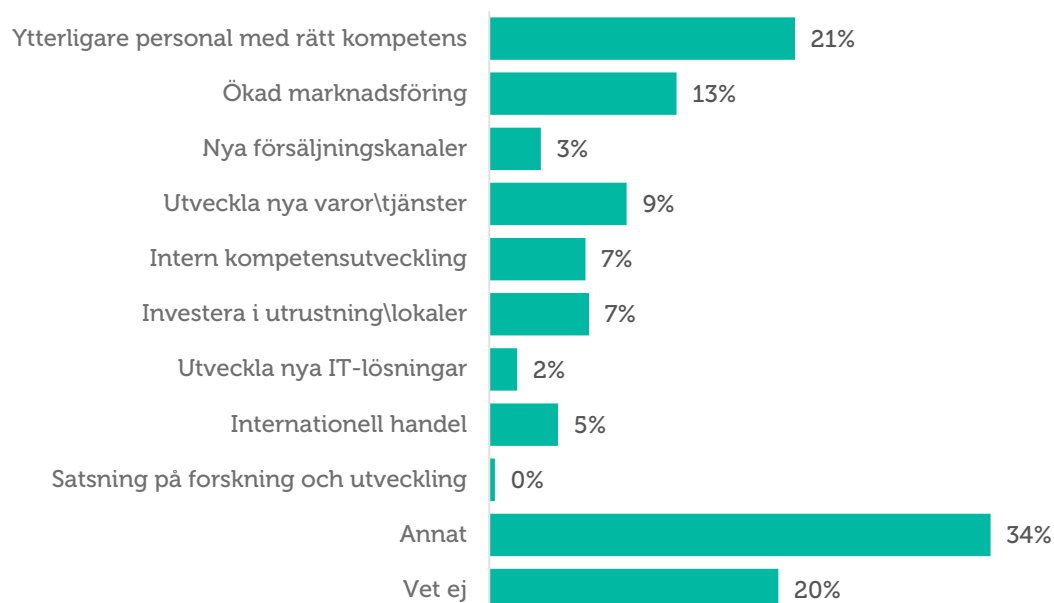
I fjolårets undersökning svarade 18 procent att de inte vill växa när de fick frågan om vad de upplever som främsta tillväxthinder. Detta var högt över riksgenomsnittet och placerade Gotland i toppen bland Sveriges län. I årets mätning har andelen som uppger att de inte vill växa sjunkit till 11 procent, vilket är lägre än riksgenomsnittet. Detta är sannolikt en följd av den starka tillväxttakten som företagen haft i sysselsättning under året som gått. Tuff konkurrens anges av 13 procent som det största tillväxthindret. I årets Småföretagsbarometer har vi bett företagen specificera vilken typ av konkurrens de upplever. Tittar vi på svaren som är angivna för riket som helhet svarar var tredje företag, som uppgett att de upplever tuff konkurrens som ett tillväxthinder, att konkurrensen kommer från nya försäljningskanaler. Detta är sannolikt en konkurrens som även företagen på Gotland upplever.

Av de gotländska företagen uppger 7 procent svårigheter att finna finansiering som hinder för tillväxt. Många gotländska företag är aktiva inom konsument- och turistnära verksamheter vilka ofta kännetecknas av färre fysiska tillgångar. Det kan vara en möjlig anledning till att företag på Gotland upplever finansiering som ett tillväxthinder.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen på Gotland och i riket 2018 (procent)

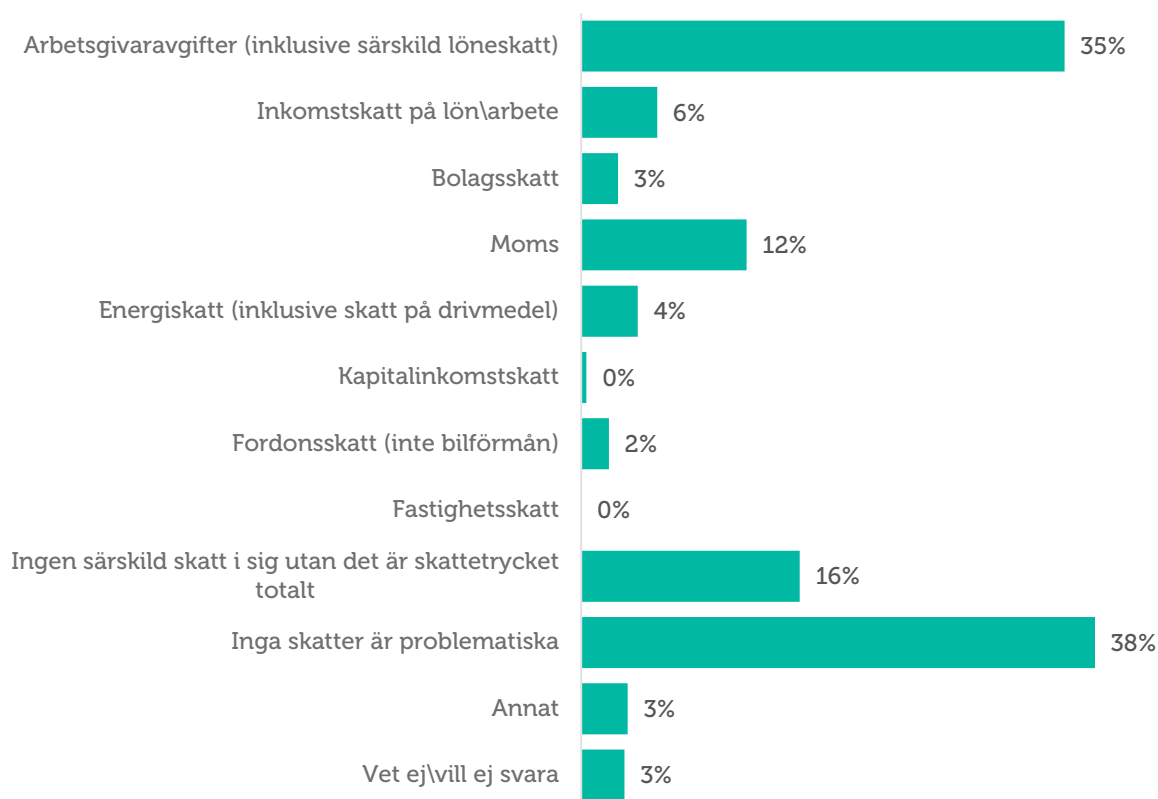

Figur 12 Vilka faktorer bedömer ni som viktiga för att företaget ska kunna växa?

Tittar vi specifikt på skatteområdet (Figur 13) ser vi att det framförallt är arbetsgivaravgifterna som upplevs som ett hinder för att utveckla företaget. Till detta kommer också moms samt inkomstskatt på lön/arbete. Dessa skatter anses dock i mindre grad utgöra ett hinder för tillväxten i företaget. Omkring var tredje företag anser inte att skatter utgör ett hinder för utvecklingen av företaget.

Figur 13 Om det finns skatter som du upplever utgör hinder för er att driva ert företag på önskat sätt, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

Slutsatser och policyförslag

Den svenska konjunkturen har fortsatt att utvecklas väl under det senaste året. Framförallt företagen i tillverknings- och exportsektorn upplever en fortsatt god konjunktur. Men nu finns tydliga tecken på att toppen kan ha passerats. För andra året i rad sjunker den samlade konjunkturindikatorn och den ligger nu under det historiska genomsnittet på netttotal 69 jämfört med historiska genomsnittet på 76. Företagen har också reviderat sina förväntningar och ser nu mindre positivt på utvecklingen framöver. Framförallt har förväntningarna på orderingsgången fallit tillbaka.

I 2017 års mätning var konjunkturindikatorn för Gotland 77, jämfört med rikets indikator på 74. I årets mätning har den sammanvägda konjunkturindikatorn för Gotland minskat till 63 samtidigt som den även har fallit för riket som helhet till nettotalet 69. Sammantaget kan det konstateras att konjunkturen för småföretagen på Gotland har utvecklat sig mycket väl sedan 2013. I årets mätning ser vi dock en avmattning i konjunkturen efter fjolårets återhämtning. Företagens förväntningar i fjolårets rapport blev därmed inte infriade, då företagen förväntade sig en ökad konjunkturindikator till ett netttotal över 100.

De gotländska företagen har en mindre positiv bild av tillväxtpotentialerna de kommande 12 månaderna än riket som helhet, med förväntningar om en fortsatt avmattad konjunkturindikator.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, tuff konkurrens från exempelvis nya försäljningskanaler samt lagar och myndighetsregler. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och på Gotland har var tredje företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till varför företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Trots detta ser sex av tio företag goda möjligheter att expandera. Årets Småföretagsbarometer visar också att företagen räknar med fortsatt god lönsamhet. Frågan är bara om företagens tillväxtplaner kommer att kunna realiseras. Det näringspolitiska arbetet bör därför under det närmaste året fokuseras på att åtgärda matchningsproblemen på den svenska arbetsmarknaden. Reformerna som sänker trösklarna för att anställa behövs också för en mer inkluderande arbetsmarknad på sikt.

Konjunkturutvecklingen i omvärlden fortsätter att bidra positivt till den svenska tillväxten, men det finns också en betydande oro vilket också avspeglar sig i en svag krona. Till detta kommer också det inhemska parlamentariska läget, vilket medför en politisk oförutsägbarhet som kommer att bestå in i nästa mandatperiod. Arbetsmarknadsåtgärder, skatter och andra för konkurrenskraften viktiga frågor riskerar att hamna i långbänk med risk att nyinvesteringar och anställningar skjuts på framtiden.

Goda tillväxtförutsättningar för Sveriges småföretag oavsett i vilken bransch eller var i landet de befinner sig är avgörande för välbefinnandets utvecklingen. Även om svensk tillväxt fortfarande är stark finns det områden där reformer skulle ha stor betydelse.

Säkra småföretagens tillgång till kompetens

Svenska småföretags svårigheter med att hitta arbetskraft med rätt kompetens har blivit allt mer akuta. Kvaliteten på det svenska utbildningssystemet måste höjas på alla nivåer och bli mer anpassat efter arbetsmarknadens efterfrågan.

Sänk kostnaden för att anställa och underlätta rekrytering

Många företag upplever att kostnaderna för att anställa är för höga. Fler vägar in i arbetslivet behövs för de grupper som idag står utanför arbetsmarknaden.

Ta ner trösklarna för att starta företag

Många svenskar funderar på att starta företag men det är betydligt färre som tar steget. Fler skulle våga förverkliga sina affärsidéer om balansen mellan risk och avkastning förbättrades. Att till exempel utveckla och anpassa trygghetssystemen för företagare skulle kunna ha en avgörande betydelse.